

**Tänk efter före!**

***En ESO-rapport om samhällsekonomiska  
konsekvensanalyser***

## Inledning och bakgrund

- **Vad är en samhällsekonomisk konsekvensanalys?**
- **Varför är det viktigt?**
  - Avregleringar (apotek, post, telefoni, järnväg, skola)
  - Målstyrning
  - Internationalisering (EU-beslut)

## Inledning och bakgrund (forts.)

- **Skatteintäkter (och andra resurser) har många alternativa användningsområden.**
  - Analysera konsekvenser *innan* beslut fattas.
- **När ska en konsekvensanalys genomföras?**
  - Lagfäst: Regeringsformen, budgetlagen, kommittéförordningen och ”konsekvensutredningsförordningen”.
  - Viktigt att fundera över *när*.

## Nuläge

- **Inte ett nytt problem**
- **Den svenska förvaltningsmodellen**
- **Kommittéväsendet**
- **Utveckling av konsekvensanalyser och politiska mål**

## Nuläge (forts.)

- **Vägledningar, beräkningsstöd & underlag till analys.**
- **Extern granskning: Regelrådet.**
- **Sparsamt med systematisk uppföljning och utvärdering.**
- **Sammantaget: smala analyser och smal tillämpning (företag, regelgivning och sektorsindelad).**

## Internationellt

- **OECD => RIA**
- **EU-kommissionen => 2002 med förstärkning 2015**
- **Samhällsekonomisk analys = bedömningar + kalkyler**
- **Storbritannien och USA: grönbokseffekten samt "benefits must justify the cost of action".**

## Undermåliga analyser

### Nationellt:

- **Regelrådet – effekter för näringslivet**
  - Ca hälften lever upp till kraven.
- **SOU:er (Ramböll och RK)**
- **Migrationspolitiska propositioner (RiR)**
- **Regelgivning i transportsektorn**
- **Det femte grundläggande behovet**

# Undermåliga analyser

## Internationellt:

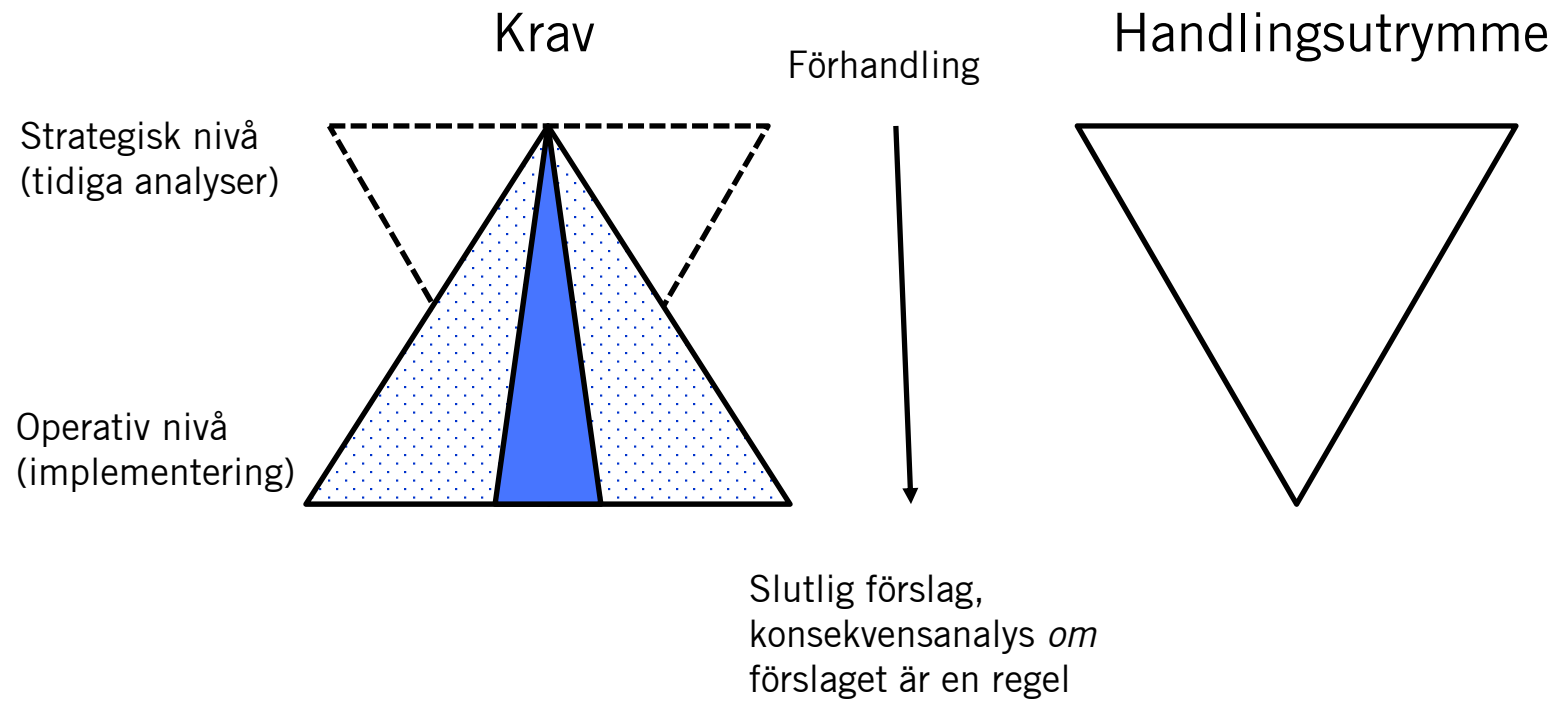
- **EU-lagstiftning**
- **Vatten- och luftkvalitetsdirektivet**
- **Hur kan samhällsekonomisk analys bidra till förbättring?**
  - Ffa strukturera beslutsproblemet allsidigt.



## Exempel: gold plating

**Vad händer om Sverige går utöver minimikraven?**

- **Skillnader i internationell och nationell kontext.**
- **Ambitiös lagstiftning med goda intentioner som fått stora samhällsekonomiska effekter.**



# Så bör en RIA utformas

## Analytiska steg:

Problemformulering – en förutsättning

Mål – vad ska uppnås (välfärdsförändringar, S.M.A.R.T)?

Alternativa lösningar:

Nollalternativ



Inget görs

Utredningsalternativ



Alternativ till  
reglering

Regleringsalternativ

Kräver  
handlingsutrymme



Identifiera och analysera konsekvenser i alternativen

Jämför alternativ => föreslå lösning

Följa upp och utvärdera – hur har det gått och varför?

## När? -Tidigare, bredare, bättre

- **Tidigt i beslutprocessen**
- **Inkludera alla relevanta samhällseffekter för alla berörda.**
- **Nationella och internationella krav samt riktlinjer.**

## Rekommendationer:

- **Centralt placerat organ**
  - För WGA
- **Breda kraven och tidigarelägg analyserna**
  - När, var och hur?
- **Bredare vägledning och metodstöd**
  - *En* vägledning. Obs! Allt kan inte generaliseras.
- **Bredare kvalitetssäkring**
  - Bredare granskning och ev återremitteringskrav